

50pA-tA'dobozok

Contributed by TÁth Gyula

2009. February 23. Monday 14:06

Last Updated 2009. August 25. Tuesday 09:49

There are no translations availableEbben a cikkben szeretnÅ©k segÅ-tÅ©get nyÅjtani mindazoknak, akik Å©pÅ-tÅ'dobozos makettek (kitek) vÅjsÅjrlÅjsÅjn tÅ¶rik a fejÅ¼ket. A legfontosabb dolog, hogy mindig merjÅ¼nk segÅ-tÅ©get kÅ©rni. A MagyarorsÅjgon jelenleg elÅ©rhetÅ' kitgyÅjrtÅ³k sajnos az esetek tÅ¶bbsÅ©gÅ©ben elÅ©g csapnivalÅ³ minÅ'sÅ©get kÅ©pvis amit mÅ©g tÅ¶rtÅ©nelmi hiteltelensÅ©ggel is sÅ°lyosbÅ-tanak, mindezt sokszor horribilis Åiron. Ennek ellenÅ©re vannak olyan dobozos kitek is, amik megfelelÅ' minÅ'sÅ©gÅ±ek, minimÅjlis javÅ-tÅjssal szÅ©p hajÅ³ kÅ©szÅ-thetÅ' belÅ'1Å¼k. Ebben a cikk teljessÅ©g igÅ©nye nÅ©kÅ¼l â€" ÅjttekintjÅ¼k a Å©pÅ-tÅ'doboz palettÅjt annak Å©rdekÅ©ben,hogy mindenki megfelelÅ'en tu vÅjlasztani: megismerkedÅ¼nk a legismertebb gyÅjrtÅ³kkal kÅ-nÅjlatuk, kitjeik minÅ'sÅ©ge Å©s ÅjrszÅ-nvonala alapjÅjn, illetve kitekintÅ¼nk a MagyarorsÅjgon nem forgalmazott kitekre Å©s beszerzÅ©si lehetÅ'sÅ©geikre is.

A kiteket elÅ'szeretettel vÅjsÅjroljÅjk olyan makettezÅ'k, akiknek nincs lehetÅ'sÅ©ge fa megmunkÅjÅjsÅjra alkalmas berendezÅ©ket telepÅ-teni otthon, esetleg anyagi forrÅjs, vagy akÅjr helyhiÅjny miatt sem. Emellett elÅ'fordulhat, hogy valaki szeretne modellezni, de nem akar idÅ'tlen idÅ'ket rÅjszÅjnni egy tÅ¶rtÅ©nelmileg tÅ¶kÅ©letesen pontos modell elkÅ©szÅ-tÅ©sÅ©re. A kitek Å¶sszeÅjllÅ-tÅjsÅjhoz - mivel fÅ©lig-meddig elÅ'kÅ©szÅ-tett Åjllapotban kapjuk az alkatrÅ©szeke ÅjltalÅjban egyszerÅ± kÅ©sziszerszÅjmok elegendÅ'ek, nincs szÅ¼ksÅ©g speciÅjlis gÅ©pekre. Ha mÅjr eldÅ¶ntÅ¶ttÅ¼k, hogy szeretnÅ©nk vÅjsÅjrolni, Å©pÅ-teni, a legfontosabb, hogy ne kÅ¶ltsÅ¼k hiÅjba a pÅ©nzÅ¼nket. Egy teljesen kezdÅ', laikus szÅjmÅjra a szÅ©p dobozgrafikÅjval reklÅjmozott, drÅjga fahajÅ³ kit egyben feltÅ©tlenÅ¼l jÅ³t is jelent, holott sajnos nem ez a helyzet. ElÅ'szÅ¶r is â€" sÅ ez lenne a legfontosabb tanÅjcs â€" mindig merjÅ¼nk segÅ-tÅ©get kÅ©rni. Ezen az oldalon elÅ© modellezÅ' jelen van, akik mÅjr tÅ¶bb dobozos modellt is Å©pÅ-tettek. Olyanok is, akik csak sajÅjt modellt Å©pÅ-tettek tervrajz alapjÅjn, tehÅjt biztosan tudnak segÅ-tÅ©get nyÅjtani.Å ElÅ'szÅ¶r is, vegyÅ¼k kÅ©t csoportba a kitet vÅjsÅjrolni szÅjndÅ©k, akik pontosan tudjÅjk, hogy melyik hajÅ³ modelljÅ©t szeretnÅ©k megÅ©pÅ-teni, mÅjr â€žcsakâ€œ azzal kell megkÅ¼zdeniÅ¼ igÅ©nyeik Å©s pÅ©nztÅjrcÅjjuknak megfelelÅ'en az ideÅjlis modellt ki tudjÅjk vÅjlasztani. SzÅjmos ismert, nÅ©pszerÅ± hajÅ³ modelljÅ©t megtalÅjlik nagyon sok gyÅjrtÅ³ kÅ-nÅjlatÅjban, Åjm a minÅ'sÅ©g Å©s az Åjr rettenetesen nagy szÅ³rÅjsÅ°. Akik tudjÅjk pontosan, melyik hajÅ³ modelljÅ©t akarjÅjk megÅ©pÅ-teni, csak szeretnÅ©nek fahajÅ³ modellt Å©pÅ-teni, azok szÅjmÅ legfontosabb az lehet, hogy egy ÅjltalÅjban megfelelÅ' minÅ'sÅ©get produkÅjÅ³, Å©s azt megfelelÅ' Åjron szÅjllÅ-tÅ³ cÅ©g me vÅjlasszÅjk. Ehhez is szeretne e cikk egy kis segÅ-tÅ©get nyÅjtani. Amikor kivÅjlasztjuk Åjlmaink hajÅ³jÅjnak Å©pÅ-tÅ'doboz boltban, az elsÅ' dolog, amire rÅjnÅ©zÅ¼nk a csodÅjlatos dobozgrafika utÅjn, az az ÅjrcÅ©dula. LÅjtva, hogy mÅjr a kÅ¶zepe valÅ³sÅjgban 50-70 cm hosszÅ³sÅjgÅ° modellek Åjra is tÅ¶bb tÅ-zezer forint, bizony Å©rdemes lenne tudni, mire is szÅjmÅ-thatunk az Å¶sszeÅjllÅ-tÅjs sorÅjn. Ne legyenek illÅ°ziÅ³ink! KÅ©tsÅ©gtelen, hogy minden egyes vÅjsÅjrlÅjkor Å°jab kelepçÅ©be csal a fogyasztÅ³i tÅjrsadalom, hiszen, ha utÅjnaszÅjmolunk, mennyi is lehet egykit elÅ'ÅjllÅ-tÅjsi kÅ¶ltsÅ©ge (lÅj Szeibel LÅjsziÅ³: Å©pÅ-tÅ'dobozos modellek tuningolÅjsa 1.-4. c. cikkeit), egyÅ©rtelmÅ±vÅ© vÅjlik, hogy a kitgyÅjrtÅ³k rendkÅ nagy haszonnal dolgoznak. Mindehhez hozzÅjÅjru l mÅ©g a kit alapanyagÅjnak minÅ'sÅ©ge, ami megint csak a modellÅ©pÅ-tÅ©letÅ©t keserÅ-ti meg, amennyiben rossz, vagy akÅjr a gyÅjrtÅ³ Åjltal rosszul megvÅjlasztott alapanyagokkal talÅjlja szembe magÅjt az Å©pÅ-tÅ©snÅ©l. A kit minÅ'sÅ©gÅ©t tehÅjt, amennyire lehetsÅ©ges, vÅjsÅjrlÅjkor mindig ellenÅ'rizni kell, sÅ figye hogy csak akkor vÅjsÅjroljuk meg a kitet, ha megfelelÅ'nek talÅjljuk.Az fahajÅ³ modellezÅ©s a repÅ¼lÅ'- Å©s egyÅ©b mÅ±any makettek Å©pÅ-tÅ©sÅ©hez kÅ©pest elhanyagolhatÅ³ rÅ©tegeket mozgat meg, tehÅjt elÅ©g egyszerÅ± lefedni az itthoni keres KevÅ©s gyÅjrtÅ³ kevÅ©s modellje Å©rhetÅ' el a hazai boltok polcain, gyakran csak rendelÅ©sre szÅjllÅ-tanak kiteket. A makettÅ©pÅ-tÅ' sokszor tehÅjt csak az itthoni kÅ-nÅjlat minÅ'sÅ©gi szÅ-nvonalaÅjval szembesÅ¼l, nem is gondolva arra, hogy esetleg mÅjs gyÅjrtÅ³k kitjei hasonlÅ³ Åjron sokkal jobb minÅ'sÅ©get tudnÅjnak nyÅjtani. A fÅ' akadÅjly ezen az Å°ton persze informÅjciÅ³ hiÅjnya Å©s a beszerezhetÅ'sÅ©g problÅ©mÅjja. Az informÅjciÅ³ megszerzÅ©se ma mÅjr nem kihÅ-vÅjs, minder bÅjtorÅ-tanÅ©k, hogy merje hasznÅjlni az internetet ebben a tÅ©mÅjban is. MinimÅjlis nyelvtudÅjssal (gyakran mÅ©g ez is szÅ¼ksÅ©gtelen) megtalÅjlhatja szÅjmos, idehaza nem forgalmazott kitgyÅjrtÅ³ honlapjÅjt, kÅ-nÅjlatjÅjt. A beszerezhetÅ'sÅ©g gondja is inkább csak vÅ©lt, mint valÅ³s, ugyanis szÅjmos kÅ¼lfÅ¶ldi internetes webÅjruhÅjzban megvÅjsÅjrolhatÅ³ak a hajÅ³k kitjei, rÅjadÅjsul ezeket Å©szszerÅ± postakÅ¶ltsÅ©ggel el is juttatjÅjk a vÅjsÅjrlÅ³hoz. Ez ma mÅjr az EurÅ³pai UniÅ³ terÅ¼letÅ©n belÅ¼l nem okozhat gondot, de biztonsÅjggal vÅjsÅjrolhatunk akÅjr az EgyesÅ¼lt Å°llamokbÅ¼ is, persze onnan tetemes postakÅ¶ltsÅ©ggel.ElÅ'szÅ¶r is nÅ©zzÅ¼k meg az ismertebb (itthon jelenleg forgalmazott, illetve kÅ¼lfÅ¶ldrÅ' beszerezhetÅ') kitgyÅjrtÅ³k kÅ-nÅjlatjÅjt. Ehhez a legjobb alapot egy Å¶sszehasonlÅ-tÅjs szolgÅjtathat, amely sorÅjn a kÅ¶vetkezÅ' egyszerÅ± szempontokat vesszÅ¼k figyelembe:

A gyÅjrtÅ³ kÅ-nÅjlata Å©s az elÅ©rhetÅ' mÅ©re Å¶nmagÅjban nagyon sokat elÅjru l a gyÅjrtÅ³rÅ³l, ugyanis: a gyÅjrtÅ³k a hajÅ³k Å©pÅ-tÅ'elemeit ipari gÅ©pekkal tÅ¶megterme kÅ¶ltsÅ©ghatÅ©kony megoldÅjs az, ha viszonylag kevÅ©s fÅ©le alkatrÅ©szt kell gyÅjrtani Å©s azok minÅ©l tÅ¶bb kithz megfelelÅ'ek lesznek. Ezt Å°gy lehet kÅ¶nyvedÅ©n elÅ©rni, hogy az egyes hajÅ³k mÅ©retarÅjnyÅjt Å°gy vÅjlasztjÅjk meg, hogy minÅ©l tÅ¶bb tÅ¶megtermelet alkatrÅ©sz legyen kÅ¶zel helyes mÅ©retÅ±. SÅ't mi tÅ¶bb, a spÅ³rolÅjs az egyes maketteken be is Å©rtendÅ', sokszor tÅ¶bbfÅ©le szÅ¼ksÅ©ges mÅ©ret helyett csupÅjn egyfÅ©lÅ©t kapunk a dobozban. Ez persze sokkal egyszerÅ±bb megoldÅjs, mint kÅ¼lÅ¶nbÅ¶zÅ' hajÅ³kat azonos mÅ©retarÅjnyban gyÅjrtani, amikor is ugyanabbÅ¼l a tÅ-pusÅ° alkatrÅ©szbÅ'l (pl. kormÅjnykerÅ©k, ÅjgyÅ°nyÅ-lÅjs tokok Å©s fedelek, stb.) nagyon sokfÅ©le mÅ©retre lenne szÅ¼ksÅ©g, ha terveknek meg szeretnÅ©nek felelni.Å (A mÅ©retarÅjnyok tekintetÅ©ben a konvencionÅjlis arÅjnyokat tekintem mÅ©rtÅ©kadÅ. Ezek a tÅ¶rtÅ©nelmi hajÅ³makettek esetÅ©ben kontinentÅjlis mÅ©rtÅ©kegysÅ©gekben 1:50 Å©s 1:100. Az angolszÅjsz terÅ¼l mÅ©rtÅ©kegysÅ©grendszer e tÅ¼l a mai napig eltÅ©r, itt a megfelelÅ' arÅjnyok 1/4 coll : 1 lÅjb, valamint 1/8 coll : 1 lÅjb. MiutÅ lÅjb = 12 coll, ezÅ©rt az elÅ'bbi 1:48, az utÅ³bbi pedig 1:96 mÅ©retarÅjnyok felel meg. Az EgyesÅ¼lt Å°llamokban igen elterje mÅ©g a 3/16 coll : 1 lÅjb (1:64) arÅjny is, illetve sokszor talÅjlkozhatunk 1:75 mÅ©retarÅjnyval is. Kisebb hajÅ³k rÅ©szletes modelljeinÅ©l 1:10, de akÅjr 1:15 Å©s 1:25 arÅjnyok is elÅ'rodulnak. Å°rtÅ©k/Åjr arÅjny. Ha mÅjr hÅjzartÅjs szÅjmÅjra tetemes Å¶sszeget szÅjnunk a kit megvÅjsÅjrlÅjsÅjra, nem lehet fontosabb szempont, mint hogy a

Az ÁjgyÁk lafettÁjit meg inkÁjbb csak mÁrtÁkkel emlegetem, ezeket az alacsonyabb minÁsÁgÁ± gyÁjrtÁk esetÁn azor kellene dobní, a doboz felnyitÁjsa utÁjn. A fent felsorolt hibÁjakra nagyon Árdemes odafigyelni, amikor kit vÁjsÁjrlÁjsÁjn tÁjrtÁ¼k a fejÁ¼nket. Árdemes kÁjrtbejÁjri a tÁmÁjt, tÁjÁkozÁdni, mert kellemetlen meglepetÁsek sokasÁjga Árhet hajomakett.hu-ra felrakott cikkÁ¼nben kemÁny kritikÁjt kapunk a hajÁ³ alapvetÁ minÁsÁgÁt (nem az ÁopÁ-tÁ Á¼gyess gondolok), illetve tÁjrtÁnelmi hitelessÁgÁt tekintve gyakorolottab, tapasztaltabb Ás tÁjbb ismerettel rendelkeÁ ÁopÁ-tÁ azt esetleg rosszul ÁrtelmezzÁ¼k. Amikor valaki ilyen kritikÁjt kap, jusson eszÁbe, hogy a tapasztaltabbak nem ellenÁ¼nk, hanem ÁrtÁ¼nk Á-rjÁj a kritikÁjkat! A dolgunk nem megsÁrtÁdni, hanem kijavÁ-tani a hibÁjt, a sajÁjt igÁnyei szerint! TermÁszetesen nem vÁjrhátÁ³ el mindenkitÁ¼, hogy tÁkÁleles tÁjrtÁnelmi hÁ±sÁggel akarja megÁopÁ-teni a modelleket, de bizonyos minimÁlis ismeretek, alapelvek betartÁjsa kÁjtelezÁ, ugyanis bizonyos szint alatt nem hajÁ³makett-ÁopÁ-tÁsrÁ¼ szÁ¼ a dolog...]Nos, az eddig leÁrtak alapjÁjn bÁjorkodtam egy ajÁjnÁjst ÁjsszeÁjllÁ-tani. Az ajÁjnÁjjs, mint azt korÁjbban Ártam, szubjektÁ-v. TermÁszetesen nem minden doboz tartalmÁjt ismerem, sÁ¼, jÁ³pÁjrt mÁjrkÁjval sem talÁjlkoztam mÁg áÉzÁ¼ÁbenÁœ. Tapasztaltabbak Ás kezdÁ¼ megÁjtÁjsaira, interneten olvashatÁ³ vÁ alapozom, amit Árok, de remÁlem áÉ¼ sÁ ez a cÁ¼ vezÁrel áÉ¼ hogy segÁ-tsÁget tudok vele nyÁjtani a teljesen kezdÁ¼ szÁjmÁjra.

kategÁ³ria: nem ajÁjnolt gyÁjrtÁ³k. Sajnos az elsÁ fontos megÁjllapÁ-tÁjsom, hogy a hazÁjnkbar kit hajÁ³makettek tÁjbbÁgÁnek megvÁjsÁjrlÁjsa nem mÁjs, mint pÁnzkidobÁjs. A minÁsÁgi mÁorce legalÁjt az Artes Latina Ás Mamoli kitek jelentik, illetve ebbe a csoportba sorolÁjm mÁg a Constructo-t Ás a Mantua-t is. Ezek a gyÁjrtÁ³k a legÁjbb esetben tÁjbb, ha nem az Ájsszes fent ismertetett sÁlyos hibÁjt elkÁjvetik. Ezeknek a gyÁjrtÁ³knak a kÁ-nÁjllata kb. olyan szÁles, mint amennyi fÁle mÁretarÁjnyban gyÁjrtanak. Ez azt jelenti, hogy a lehetÁ legkevesebb, legvacakabb tÁj megtermelt alkatrÁcszt dobÁjlljÁjk bele a bodozokba egy-kÁt marÁk fa kÁ-sÁretÁben. MÁjrt maguk a tervrajzok sem hasznÁjllhatÁ³akÁ komolyabb ÁopÁ-tÁcsre, a tÁjrtÁnelmi hitelessÁgrÁ¼ szÁ³ sincs. Az alatrÁcszek nÁha egÁszen vannak dolgozva (pÁjntok, csigÁjk, stb.), csak sajnos atÁjnyntalanok Ás nem illenek az adott hajÁ³ra. kategÁ³ hasznÁjllhatÁ³, javÁ-thatÁ³ kitek, tehÁjt azok, ahol mÁjrt van annyi elÁnye a kitnek, hogy esetleg csak nÁhÁjny alkatrÁcszt(tÁ-pus) cserÁ¼Ável, javÁ-tÁjsÁjval, a tervek kicsi mÁ³dosÁ-tÁjsÁjval kielÁgÁ-tÁ¼ eredmÁnyt lehet elÁrni illetve alapot kÁ-nÁjllnak egy szÁp, helyes makett elkÁcszÁ-tÁcsÁhez. Ezek a kitek nÁha mÁg szenvednek az elÁzÁ¼ kategÁ³ri de mÁjrt nem olyan nagy arÁjnyban. A Panart, Sergal Ás a Corel kitjei ezek, amik itthon szintÁn elÁrhetÁ¼ek, Ás egÁsz j alapot szolgÁjllatnak egy-egy hajÁ³modell megÁopÁ-tÁcsÁnek. Az alapanyagok minÁsÁgÁre itt mÁjrt nem szokott panasz de a mÁretarÁjnyok itt is eklektikusan vÁjltoznak, ami nem jÁ³, mert Ágy nem lehet egy standard mÁretarÁjnyÁ¼ modell mellÁc tenni, ÁjsszehasonlÁ-thatatlan lesz. TalÁjn mindhÁjrom gyÁjrtÁ³ esetÁn igaz hogy elÁggÁc drÁjgÁjk a modellek a minÁsÁgÁghez kÁpest. Az Ágynevezett dÁ-szÁ-tmÁnyek kivÁtel nÁ¼lkÁ¼¼ frÁjccsÁjntÁjtt fÁom fÁjrtmedvÁnyek. LÁjtt pÁ¼ldÁjt arra, hogy valaki alapnak vÁjsÁjrolta meg a hajÁ³t, a dÁ-szÁ-tÁcszeket azonnal kidobta Ás mind helyett sajÁjt kÁc (pl. Bill Short: Sovereign of the Seas). TermÁszetesen az Ájrt sem mindegy, gondoljuk meg, megÁri-e szÁpen megÁopÁ-tett hajÁ³nkat jelzÁs ÁrtÁkÁ±, frÁjccsÁjntÁjtt femalkatrÁcszek tÁjrtkelegÁvel elrondÁ-tani? AzÁrt lett ilyen ezen gyÁjrtÁ³k besorolÁjsa, mert csak jÁ³ alapokat nyÁjtanak nagy hajÁ³khoz, de azt igen drÁjgÁjn teszik, mikÁjzben dÁ-szes hajÁ³k kitjeit adjÁjk el ormÁ³tlan, gusztustalan frÁjccsÁjntÁjtt hulladÁk-dÁ-szÁ-tmÁnyekkel. KategÁ³ria, aj gyÁjrtÁ³k. TÁkÁleles kit (Ás tÁkÁleles modell egyÁjllalÁjn) nem lÁtezik, de vannak olyan gyÁjrtÁ³k, akiknek a kitjei áÉ¼ pÁnzÁ¼ketÁœ: vagy drÁjgÁjn, de nagyon jÁ³ kitek adnak ki (pl. Amati, Victory Models sorozat áÉ¼ HMS Granada), vagy re olcsÁ³n nagyon kevÁs javÁ-tÁjst igÁnylÁ¼eket, jÁ³ alapanyagminÁsÁggel (Billing Boats, OcCre). Sajnos ebbÁ¼ itthon csak az Amati modellek elÁrhetÁ¼ek, illetve esetleg a Billing Boats. Az Amati sokszor pÁ¼ldÁrtÁkÁ± kitekkel Ájll elÁ¼, az alapan rendben van, szÁjmos Ás szÁjmtalan kiegÁcszÁ-tÁ¼vel, kÁ¼Á¼¼ megvÁjsÁjrolhatÁ³ anyaggal is rendelkeznek. TermÁszetesen az ornamentikÁjk terÁ¼letÁn kÁjzel sem ideÁjlis, de legalÁjbb mÁretarÁjnyos, esztÁtikus, sÁ¼t esetenkÁnt tÁjrtÁnelmileg helyes dÁ-szÁ-tmÁnyeket is kÁpesek kÁcszÁ-teni. A mÁretarÁjnyok kezdenek helyre kerÁ elÁszeretettel alkalmazÁjk az 1:60-at, sok kitjÁ¼k kÁcszÁ¼¼ 1:50-ben Ás 1:100-ban is. A tervrajzok minÁsÁge vÁjltozÁ³, tÁ¼ bÁ¼beszÁcdÁ±ek, de tÁjbbÁgÁben jÁ³ tervrajzok. TermÁszetesen a tÁjrt megtermelÁcs adta korÁjtok jelen vannak, de ÁrezhetÁ¼en kevÁsbÁc, mint az elÁzÁ¼ kategÁ³riÁjknÁj. ElÁg szÁles paletta Ájll rendelkezÁcsre, tÁmavÁjllasztÁjs tek SzÁjmos tÁjrtÁnelmi kor hÁ-res Ás kevÁsbÁc hÁ-res hajÁ³tÁ-pusÁjnak replikÁjÁjt ÁjrusÁ-tjÁjk. KiemelkedÁ¼ minÁsÁgÁg vannak, ez a Victory Models nevÁ± al sorozat, ahol tÁjbb teszt szerint is igen kiemelkedÁ¼t alkottak. A leÁ-rÁjok, ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi Á¼tmutatÁ³k szintÁn tisztessÁgesek, de ne feledjÁ¼k el, hogy ez nem egy olcsÁ³ kitygyÁjrtÁ³, mÁgis, szÁj vÁlemÁny szerint megÁri megvenni a kitjeiket, Ás van is mibÁ¼ vÁjllasztani. TulajdonkÁppen aki nem ragaszkodik a konvencionÁjlis mÁretarÁjnyokhoz, annak a szÁjmÁjra ideÁjlis vÁjllasztÁjs lehet. Ebbe a csoportba tartozik mÁg a hazÁjnk szintÁn elÁrhetÁ¼ Corel, szintÁn nem olcsÁ³ kitek gyÁjrtÁ³ja, ez a mÁjrtka a viszonylag kis vÁjllasztÁcok Ás helyes mÁre miatt kerÁ¼lt ebbe a csoportba, a minÁsÁgen felÁ¼, termÁszetesen. A dÁjn Billing Boats rendkÁ-vÁ¼ patinÁjs, esztÁtiku megjelenÁcsÁ± kitek dob piacra, sok pozitÁ-vummal. SzintÁn nem olcsÁ³, de elÁrhetÁ¼ ÁjrtÁ¼ kitek, bÁjrt meglehetÁ¼en kicsi vitorlÁjshajÁ³ vÁjllasztÁcok. A csoportba tartozik mÁg 3 kevÁsbÁc ismert Ás itthon nem is forgalmazott mÁjrtka,Á a span OcCre, az olasz Aeropiccola Ás az angol CalderCraft. Az OcCre hajÁ³ mellett hintÁ³modellekkel is foglalkozik, az ÁrdekessÁg kedvÁcÁrt. FelsÁ¼ kÁjzipes ÁjrszÁ-nvonlat kÁpvisel, csak spanyol vitorlÁjok kitjeit Ájrtulja, nagyon esz kiegÁcszÁ-tÁ¼kel. A faragÁjok, ornamentikÁjk esztÁtikusak, rÁcszletesek. MegjelenÁcsÁben ezek a kitek leginkÁjbb az ArtesanÁ¼ Latina kitekhez hasonlÁ-tanak, ennek a gyÁjrtÁ³nak is nehÁc lesz leszköni a mahagÁ³nirÁ¼. A CalderCraft kitek jÁ³szerivel angol hajÁ³k kitjei, megfelelÁ¼ minÁsÁgÁben. A NelsonÁ¼ Navy sorozatuk 15 db angol hajÁ³ azonos mÁretarÁj makettjÁcbÁ¼ Ájll, nagyon impozÁjns sorozat, bÁjrt esetenkÁnt az azonos hajÁ³k kÁjzÁ¼¼ pl. az Amati-t ajÁjnlljÁjk inkÁjbb. AprÁ³ hibÁjok vannak, de ezektÁ¼ el lehet tekinteni Ás az Ájrt sem vÁcszes. Az Aeropiccola gyÁjrtÁ³ tÁ¼ sok informÁjciÁ³va nem rendelkezek, korÁjbban egÁszen kedveltek voltak a kitjeik.

KategÁ³ria. KiemelkedÁ¼ minÁsÁgÁg. Árdemes kategÁ³riÁjba tartozÁ³ makettek egyike SEM elÁrhetÁ¼ MagyarorsÁjgon, holott sok esetben ezt az Ájrt nem indokolja. Nem feltÁctlenÁ¼ a legdrÁjgÁjbb a legjobb, de az biztos, hogy a kis pÁ¼dÁjny szÁjmban, kis vÁjllasztÁcokkal dolgozÁ³ modellgyÁjrt kitjei ÁjllalÁjban jÁ³ minÁsÁgÁ±ek. RÁjgtÁ¼¼n ki kell emelni a Model Shipways nevÁ± gyÁjrtÁ³t, aki, lÁcvÁc¼n EgyesÁ¼lt Á¼ll csupÁjn amerikai vitorlÁjshajÁ³k modelljeit gyÁjrtja, viszont abbÁ¼ sokat, kÁjzel 40 fÁle hajÁ³modell vÁjsÁjrolhatÁ³ meg.

A kitek Ájra nem tartozik a drÁjga kategÁriÁjba, viszont a minÁ'sÁgÁ¼k kivÁoteles. RÁszletessÁg, pontossÁjg jellemzi Á ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁ helyett gyakorlatilag egy 60-70 oldalas kÁjnyvet mellÁkelnek minden dobozhoz, Áogy, hogy akÁj egy kezdÁ is simÁjn eligazodik benne Áos Ájssze tudja ÁjllÁ-tani a makettet. Sajnos nehÁozkes beszerezni itthon, rájadÁsul EurÁpÁjban szÁ±k keresztmetszet lehet, hogy valÁszÁ-nÁ±leg kevÁos makettezÁt Áordekel áéžideÁjtáœ az amerikai vitor tÁjrtÁonete. Az ÁjsszeÁjllÁ-tÁjisi ÁotmutatÁzik elejÁon egyÁobkÁont rÁszletes tÁjrtÁonelmi ismertetések, valamint, korab fánykÁpek (ha láteznak), rajzok, stb. talÁjihatÁak. TovÁbbi eurÁpai gyÁrtÁs az Euromodel. MindkettÁ kis vÁjlasztÁokkÁ kevÁos máretarÁjnyal dolgozik. Kitjeik kÁjzÁjtt egÁszen komoly irodalommal rendelkezÁ XVIII. szd-I vitorlÁsok kicsinyÁ-mÁjsai szerepelnek, termÁszetesen nem Áoppen olcsÁn. Az egyes elÁrhetÁ kit májrkÁj ajÁjnÁjisa mellett fontosnak tartó azt is, hogy az ajÁjnÁj szemÁlyre szabott legyen, kinek-kinek igÁnyei Áos pÁnztÁjrcÁjja szerint. Ezek alapjÁjn:- ha mindÁjssze egy esztÁtikus makettre vÁjgyuk, ami szobÁjnk dÁ-sze lehet, azonban (remÁlhetÁ leg egyelÁre) nem Áordeke máretarÁjny, a tÁjrtÁonelmi hitelessÁg, tehát csak egy szÁp hajÁt szeretnÁnk, akkor is szem elÁtt kell tartanunk, hogy feltehetőleg nem egy csomÁ pÁnztÁ elKÁjltÁsÁvel, illetve kÁnszervedÁsek ÁtjÁjn kÁ-vÁjnjuk megvalÁsÁ-tani, hanem alkotÁj ÁjrtÁmÁvel. Májr ebben az esetben is az ajÁjnott kategÁriÁj bÁvÁjlogassunk, ha tehetjÁ¼k. Nagyobb hajÁk (Áorperse elÁg rendelkezsre ÁjllÁ idÁ Áos megfelelően mály pÁnztÁjrcÁ!) esetÁon a hasznÁjhatÁ kategÁria is megfelelő. Ha tÁjbb hajÁt is ÁopÁ-teni szeretnÁnk mág, gondolkodjunk el a máretarÁjnyon. Az egymÁj mellÁ ÁjllÁ-tott Ájsszevis máretarÁjnyÁ hajÁk nem mutatnak jÁt, nem lehet ÁorzÁÁkelteni az arÁjnyokat. Á%ordemes a standard, de lagalÁjbbis azo máretarÁjnyÁ hajÁkban gondolkodni, olyan máretarÁjnyokban, ami sokszor elÁfordul sok gyÁrtÁnÁj. Az ajÁjnott kategÁria itt is megfelelő.- Ha a máretarÁjny Áos az esztÁtika mellett a tÁjrtÁonelmi há±sÁg is szÁjmÁ-t, akkor májr ne dolgozunk van. TermÁszetesen ilyenkor szÁ¼ksÁges a megfelelő irodalom olvasÁjisa, a referenciaanyagok gyÁjtÁse, majd az ennek legjobban megfelelő kit kivÁjlasztÁjisa, amit fel is javÁ-thatunk igÁny szerint. Az a jÁ, ha minÁl kevesebb terÁ¼leten sÁjtanak bennÁ¼nket a tÁj megtermelés hájtu¼tÁi, sÁ a pÁnztÁ¼nkÁort egy relatÁ-ve jÁ alapot kapunk. Az ajÁjnott kategÁria hajÁi sok esetben májr kÁjzel vannak ehhez, mág a kiemelkedÁ kategÁria bizonyos darabjai a megfelelő Áj megfizetése ellenÁben szinte tÁkÁleteset nyÁjtanak. [ElÁfordulhat, hogy mág a legpontosabban visszaakit sem elÁgÁ-ti ki igÁnyÁ¼nket. Ha elmegy valaki a National Maritime Museum-ba, vagy a Museo Naval Madrid-ba, vagy a Musée de la Marine-ba PÁjriszban, hazafelÁ jÁjvet májr biztos ott motoszkÁj majd benne, hogy kellene admiralitÁj (admiralty, azaz bordÁj-palÁjnkos, teljesen há± szerkezetÁ±) hajÁt ÁopÁ-teni. SzÁjmukra is van kit megoldÁj, ha nem rendelkeznek otthon az egyes bordÁj egyÁni megmunkÁjÁjshoz szÁ¼ksÁges fá±rÁsz- Áos csiszolÁgÁppel. A szÁjzadmillimÁter pontos bordÁj Án. "timbering set" keretÁben (csak faanyag) megvÁjrolhatÁk bizonyos speciÁjlis gyÁrtÁknÁj. TermÁszetesen a kÁ-nÁjlat rendkÁ-vÁ¼ kicsi, sok esetben mindÁjssze 2-3 hajÁ admiralty kitje ÁrhetÁ el egy gyÁrtÁnÁj. Az Ájrak meglepÁ mádon vÁjltozatosak, mindenesetre bÁven ÁjsszevethetÁek egy Panart/Sergal 100 ezer forintos kit ÁjrtÁjval. Vajon melyik Áori meg jobban?]

SpeciÁjlis, admiralty kitek pl. Harold Hahn: <http://www.dlumberyard.com/Hahn/HaroldHahn.htm> ElÁrhetÁ'sÁg, beszerzÁsi lehetÁ'sÁgek: Ahogyan azt korÁjban má Ártam, MagyarorsÁjgon, elsÁsorban Budapesten elÁrhetÁ nÁhÁjny makettbolt polcain, illetve internetes webbölkben szÁjmos gyÁrtÁ kÁ-nÁjlate. Mivel nem nagy a tolongÁj ezekÁort a makettekÁort, ezÁort gyakran gyÁor a vÁjlasztÁok, illetve rendelÁs ÁtjÁjn lehet hozzájjutni. Ilyen portÁj pl. a <http://www.fabulis.hu>, ahol fáleg elÁrendelhetÁek a kitek. Sajnos ahogyan emlÁ-tettem, igen gyatra gyÁrtÁk kitjeit lehet megrendelni, a legalacsonyabb minÁ'sÁgeket, ezÁort a kitek beszÁjllÁ-tÁjisa kÁtsÁges (jÁmagam 1 Á% VET vÁjrtam, mire megjÁjtt a Mamoli Gretel-je hiÁjnyalanul, ami egy kis doboz marÁok fájval 18 ezer forintÁort). TermÁszetesen ez nem a forgalmazÁ hibÁjja volt, de ezt a megoldÁjst senkinek nem javasolom. A boltokban az egyes kitek pedig lehet, hogy Áovek Áta ott porosodnak májr, lehetsÁges, hogy az Áta Áj-tott is a cÁg a dobozon, kijavÁ-tott valami hibÁj. Az ÁjdonÁjgok pedig gyakran elÁrhetetlenek. Ilyen mádon Áon a belfÁjldi vÁjÁjrlÁjst alapvetÁen nem tÁjmogatom. Kis vÁjlasztÁok, megbÁ-zhatatlan beszÁjllÁ-tÁj, rossz gyÁrtÁk, magas Ájrak. Mindemellett megjegyzeÁom, ami az ajÁjnÁj bÁj is talÁjn kitÁ±nik: a magyar kÁjzÁjnsÁgnek el lehet adni drÁjgÁj a legrosszabb kiteket is, akkor meg márt hoznÁjnak ide elÁrhetÁ ÁjrtÁ, minÁ'sÁgÁ dobozokat? Ehelyett szorgalmazom mindenki szÁjmÁjra az internet hasznÁjlatÁj. BÁjrmely bank ad ki dombornyomott bankkÁjrtÁj, vagy Áoppen speciÁjlis internetes vÁjÁjrlÁjra látrehozott kÁjrtÁj, melynek segÁ-tsÁgÁvel biztossÁjgosan lehet vÁjÁjrolni az interneten keresztül¼. SzÁjmos jobbnÁj jobb modellbolt látezik, melyek valÁban leszÁjllÁ-tjÁj a kÁ-vÁjnt makettet, termÁszetesen a postakÁjtsÁg esetenkÁont nem olcsÁ, lávÁon szÁ nagy bodozokrá. Ennek ellenÁre egy-egy, az ajÁjnott májrkanevek fáomjelzett kit kicsit magasabb Ájron is sokkal nagyobb ÁjrtÁjmet hozhat kÁszÁ-tÁjÁnek, mint a gyengÁobb, Áos csak elhanyagolhatÁan olcsÁbb verziÁ. Á%ordemes a jÁ modellek hájza tÁjÁjn szÁtnÁzni, tÁjbb forgalmazÁnÁj is. Nyugat-EurÁpÁjban a makettboltok (is) rendesek, a termÁkek megÁrkeznek. KÁjrtÁ¼lbelÁ¼l 7 Áve vÁjÁjrolok interneten keresztül¼ kÁ¼fÁjldrÁ, Áos májssnak a hibÁjÁj bÁj mág sohasem kÁjrosodtam meg. Ha egyszer káprÁbÁjlyuk, Áos megbizonyosodunk az internetes vÁjÁjrlÁj biztossÁjgÁjrtÁ, hamar rájÁjvÁ¼nk, hogy sok minden sokkal elÁrhetÁbb, mint az gondoltuk volna. A vÁjÁjrlÁj biztossÁjgossÁj tehetÁ felelÁ'ssÁggel (Á¼gyelÁ¼nk, hogy adatainkat csak az arra illetÁkesek kapjÁj meg), erre láteznak megfelelő internetes protokollok, melyek megbÁ-zhatÁak. Ha valaki regisztrÁjja a dombornyomott bankkÁjrtÁjÁj a <http://www.paypal.com> oldalon, gyakorlatilag biztossÁjgosan fizethet, mivel ha olyan oldalon, webbölkben vÁjÁjrol, akik paypal-t fogadnak el, akkor a fizetése sorÁjn az ÁjrtÁonik, hogy mi a bank felÁ adunk egy megbÁ-zÁjst, hogy ha a májssik fáoltÁ¼ jÁj a kÁrÁos a paypal-rÁ, akkor fizesse ki neki az Ájltalunk megadott Ájsszeg lányeg, hogy a májssik fáol nem lájtja a banki adatainkat. A kÁjrtÁjnkat kÁjzvetlenÁ¼lis hasznÁjhatjuk, de ezzel vigyÁjznunk kell. Az internetes vÁjÁjrlÁj sem jÁj nagyobb kockÁjzattal, mintha Ájrtvernek egy kÁszpÁnzes vÁjÁjrlÁj sorÁjn egytetszÁleges boltban. A bankok kÁjzÁjtt meglehetősen sok nyoma marad a tranzakciÁknak. A gyÁrtÁktÁ¼ kÁjzvetlenÁ¼l is lehet rendelni, ilyen esetekben a reklamÁciÁ pl. elÁggÁ rugalmas dolog, ha szÁ¼ksÁg van rá. Banki ÁjttalÁjst csak vÁgsÁ esetben hasznÁjlyuk, mivel ez elÁggÁ drÁjga lehet, illetve kÁszpÁnztÁ k¼ldÁsÁot postÁjn Sv vÁjÁjrlÁjst tehát biztossÁjgossÁj tehetÁ interneten, de egy dologot nem tudunk megkerÁ¼lni: ez pedig a nyelvtudÁj. Sajnos alapszinten mindenkÁppen Áorteni kell angolul (vagy nÁmetÁ¼), ez nyitja meg a lehető legnagyobb utat az internet felÁ. pÁnztÁforgalmi Á¼gyleteink esetÁben sem Ájrt, ha ráj tudunk kÁrdezni az eladÁra e-mailben, el tudjuk intÁzni, ha valami

probléma van. Ha mindezeknek háj-ján lennénk, akkor meg kerjünk meg egy ismerőst! Fontos megemlíteni, hogy a kitek mellett más dolgok is beszerezhetők, akár tervrajzok, faanyagok és kiegészítők is (Ágyak, korlátok, csigák, kátelek, stb), szintén érdemes ezeket is felkutatni. Választásnál néhány hazai és külföldi webbolt linkje: 1: <http://fabulis.hu> 2: <http://www.mkmodell.hu> 3: <http://modellfutar.hu> 4: <http://replica.hu> 5: <http://www.amazon.de> 6: <http://www.moduni.de> 7: <http://drexlers-modellbau.de> 8: <http://online-hobbies.com> 9: <http://www.krick-modell.de> 10: <http://www.cornwallmodelboats.co.uk> Tényleg egy kis kiegészítőst. Mivel a kezdő makettezők leginkább a háj-ján kiegészítőiben válnak vitorlásokká, így inkább a vitorlások iránt érdeklődnek elsősorban, ezért a kiegészítő tálalászatba szednünk néhány ilyen alapjain, hogy mely gyártók, milyen makettárnyokban, s mennyiért gyártják. A konkrét választásnál természetesen az ár is fontos, de az árak mellett a minőség is fontos, hiszen a hajókat magukat nagy valószínűséggel ismerik, tehát rajtuk egy-egy dobozgrafikára azonnal meg tudják mondani, hogy elvileg használható-e a kit. Magyarországi vásárlás esetében természetesen a legrosszabb taktika az eladásra való törekvés, hiszen egyrészt nem ért hozzá, másrészt eladni akar, nem növekedni a hajókat: Bounty, Cutty Sark, Mayflower, Santa Maria, Victory és Wasa. Ezen hajók kitjei - mivel az érdeklődés elárasztja a nagy rajjuk - a kitgyártók társaságának katalógusában szerepelnek. Az alábbi táblázatban látható, mely gyártók milyen makettárnyban gyártja ezeket a maketteket és mennyiért szerezhetők be. A táblázatban az ár, ami a forintban értendő, illetve ha ár nélküli van a vásárlás, akkor Európában a makettárny mutatója, a harmadik pedig a beszerzési forrás (a fentebb megadott internetes modellboltok listájában a megfelelő számmal). Ha több számmal is van, akkor több helyen is kapható a modell. Az árak a hivatalos információt jelölik (pl. az Artesan-a Latina modellek makettárnyai a honlapjukról nem derül ki, mert alapvetően hibás a hivatalos honlapja) Á

Sark

L.

Boats

3

cikkben árt ajánlás, áttekintés alapján mindenkire ajánlom, hogy kiválassza a számára megfelelő modellt, amennyiben a fenti hajók valamelyikét akarná megvásárolni. Ezzel azért is a kitgyártók cégek katalógusában, kitjeinek, illetve azok tipikus árnyékainak és háj-jánjainak bemutatásait. Remélem, segítséget tudok nyújtani mindazoknak, akik első kitjüket vásárolásuknál tájékozódni szeretnének, hogy ne ugorjanak be bárminek (mint ahogy én tettem anno). Társasági modell vagy nem látnak, mindig mindegyiken lehet megjavítani találni, a kártyák csak az, hogy egy általános magyar háj-jánjaink számára tetemes árszűkítést jelent. Több 10 ezer forintért egy használható, szép, szép-táje számára árak tevékenységét nyújtja, helyes modellt, vagy 2 márkát fűt és egy zacskó frissen készített fűvet kapunk? Mindazonáltal remélem, sikerült átértenem a leletet a fahajók kitekkel kapcsolatban kialakult általános folklorikus állapotát. Jársz árt-tárest, hasznos idételtést ká-vánok!